

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Hilde-Lill Våge	Arkivkode: FA-Q14, TI-&46
Arkivsaksnr: 22/515	Løpenr: 23/2775
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Formannskapet	30.03.2023	026/2023
Kommunestyret	20.04.2023	035/2023

Status – utbetring av vegen i Hagabakkane

20.04.2023 Kommunestyret:

Handsaming i møtet:

Tilleggspunkt:, foreslått av Knut Harald Frøland, Bygdalista

Tilleggspunkt: Kommunestyret ser alvorleg på kostnadsauken i tiltaket og ber om at rådmann vurderer naudsynte tiltak for å sikre at dette ikkje skjer igjen.

Handsaming:

Ordførar Knut Harald Frøland (Bl) sette fram eit tilleggsframlegg.

Det vart røysta over formannskapet si innstilling, inkludert tilleggsframlegget til Knut Harald Frøland. Samrøystes vedteke.

KS- 035/2023 Vedtak:

Tiltaket med å utbetre vegen i Hagabakkane, øvre del opp til Hagabotnane, vert i investeringsbudsjettet for 2023 auka til ein kostnad på inntil 10 MNOK inkl. mva.

Rådmannen kjem tilbake til naudsynt budsjettregulering og finansiering i økonomirapporteringa pr. 1. tertial i juni. Det skal gå fram kva konsekvensar finansieringa av Hagabakkane har for dei andre prosjekta som er vedtekne i investeringsbudsjettet for 2023.

Kommunestyret ser alvorleg på kostnadsauken i tiltaket og ber om at rådmann vurderer naudsynte tiltak for å sikre at dette ikkje skjer igjen.

30.03.2023 Formannskapet:

Handsaming i møtet:

Rådmannen sitt framlegg vart vedteke med 8 mot 1 røyst. Odd Arne Haga (Frp) røysta imot.

FORM- 026/2023 Vedtak:

Tiltaket med å utbetre vegen i Hagabakkane, øvre del opp til Hagabotnane, vert i investeringsbudsjettet for 2023 auka til ein kostnad på inntil 10 MNOK inkl. mva.

Rådmannen kjem tilbake til naudsynt budsjettregulering og finansiering i økonomirapporteringa pr. 1. tertial i juni. Det skal gå fram kva konsekvensar finansieringa av Hagabakkane har for dei andre prosjekta som er vedtekne i investeringsbudsjettet for 2023.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Tiltaket med å utbetre vegen i Hagabakkane, øvre del opp til Hagabotnane, vert i investeringsbudsjettet for 2023 auka til ein kostnad på inntil 10 MNOK inkl. mva.

Rådmannen kjem tilbake til naudsynt budsjettregulering og finansiering i økonomirapporteringa pr. 1. tertial i juni. Det skal gå fram kva konsekvensar finansieringa av Hagabakkane har for dei andre prosjekta som er vedtekne i investeringsbudsjettet for 2023.

Dokument som er vedlagt:

Rapport frå ABO – Forprosjekt Hagabakkane

Notat frå Sweco – revidert 09.11.2022

Årsak til endringsordrar – vedlegg til saksutgreing om vegutbetring Hagabakkane

Dokument som ikkje er vedlagt:

Oppsummering:

Øvre del av Hagabakkane er no nærast ferdigstilt og vil få ei betre trafikkavvikling for både gåande og køyrande. Prosjektet vart vedteke i KS 15.09.2022 (sak 049/2022) med ei kostnadsramme på 4,2 MNOK inkl. mva. Samla sum ved ferdigstilling har i løpet av prosjektgjennomføringa stige til om lag 10,75 MNOK inkl. mva.

Det ligg difor føre ei underfinansiering på om lag 6,55 MNOK inkl. mva. Hovudårsaker til at prosjektet har blitt vesentleg dyrare enn først vedteke er:

- Feil i kalkuleringa knytt til vedteken økonomisk ramme på 4,2 MNOK. Denne summen er oppgjeven som inkl. mva, men var i realiteten rekna som ekskl. mva. Om summen hadde vore rekna korrekt, ville han vore om lag 5,25 MNOK inkl. mva. Dette syner at vedtaket som kommunestyret gjorde hadde ein negativ feil i framstillinga frå rådmannen på i overkant av 1 MNOK.
- Det er oppgjeve 18 endringsordrar for prosjektet. Dei sju mest kostnadskrevjande endringane summerer seg til om lag 3,5 MNOK inkl. mva. Dei øvrige 11 endringane summerer seg samla sett til om lag 0,5 MNOK.

Saksopplysningar: Status og finansiering - utbetring av vegen i Hagabakkane vart vedteken i kommunestyret 15.09.2022 (sak 049/2022). Prosjektet vart vedteke med ei kostnadsramme på 4,2 MNOK inkl. mva. Undervegs i gjennomføringa har prosjektet auka i omfang, og kostnadane er no når det nærmar seg slutføring på inntil om lag 10,75 MNOK inkl. mva. Om lag kr. 740 000 av denne summen gjeld prosjektutgifter i 2022. Resten av summen gjeld prosjektutgifter i 2023.

Rådmannen vil i denne saka gje status for prosjektet, samt orientere om at budsjettet vil bli foreslått oppjustert i neste tertialrapportering, i tråd med det talgrunnlaget som blir lagt fram i denne saka.

Bakgrunn for saka:

Kommunestyret vedtok i budsjett og økonomiplan for 2022-25, sak 126/2021, verbalpunkt 10:

«Midlar frå Sima-Samnanger-fondet vert nytta til prosjektering og forarbeid på oppgradering av

eksisterande veg i Hagabakkane. Rådmannen vert bedt om å ta med oppgradering av denne i samband med budsjett og økonomiplan 2023.»

I oppfølging av verbalpunktet vart det utarbeidd eit forslag for forbetringstiltak i øvre del av vegen. Ved å dele opp tiltaket i ein nedre og ein øvre del kunne kommunen unngå reguleringsplan. Eit arbeid i øvre del kunne startast allereie hausten 2022, medan det for nedre var ein føresetnad at kommunen fekk avtale med alle grunneigarane om tiltak.

I september 2022 vedtok kommunestyret igangsetting av øvre del, i kommunestyresak 49/2022:

«Samnanger kommune vedtek å gjennomføre tiltak med budsjettkostnader som vist nedanfor.

· Utbetring av veg til Hagabotnane, inntil 4,2 millionar kroner.

Med unnatak av tilskot frå Enova vert verbalvedtak og ekstraløyving finansiert med ubrukte midlar i 2022. Investeringar inkludert desse tiltaka vert budsjettjustert i 2. tertialrapport til kommunestyret.»

I kommunestyret 08.12.2022 vart det fatta vedtak om ei løyving i 2022 til det som allereie var nytta på prosjektet. Sum for denne løyvinga var kr. 625 000 inkl. mva (kr. 500 000 ekskl. mva).

I budsjett for 2023 vart det lagt inn ytterlegare løyving til prosjektet på 2,125 MNOK inkl. mva.

Det er altså gjort vedtak som samla finansierer 2,75 MNOK inkl. mva. i prosjektet i 2022 og 2023.

Øvre del av Hagabakkane

Før prosjektet vart lagt ut på anbod, utførte firmaet Sweco ei geologisk vurdering av type sikring, sikringsmengde og kostnader for sikringa som det ville bli behov for ved fjerning av bergmasse for å få utvida vegen.

Både rapporten frå ABO på utbetring, «Forprosjekt Hagabakkane» (jf. kommunestyresak 049/2022, handsama i møte 15.09.2022

(<https://innsyn.sing.no/Samnanger/Innsyn/wfdocument.ashx?journalpostid=2021016451&dokid=196442&version=1&variant=A&>), og geologisk rapport frå Sweco var med i grunnlaget for anbodet som vart lyst ut.

Kontrakten vart lyst ut som ein totalentreprise NS8407 med forprosjektet og Sweco sitt notat som dokumentasjon inkl. målsette teikningar. Type anbod som då vart valt, var å legge prosjekteringa til dei utførande, der byggeleiar og utførande finn dei mest eigna løysingar på vegutvidinga. Dette for å vinne tid og få utbetringa gjennomført til vår- og sommarsesongen 2023.

Anbod og finansiering

Det kom inn fire tilbod innan fristen den 05.01.2023 kl. 12.00.

Tilbodet til Hylland AS var billigast når me også la opsjonen til grunn for tildelinga, då me hadde vore i kontakt med aktuelle grunneigarar som var munnleg positive til å avstå grunn til opsjonen. Dette vart avklart rett før tildelinga.

Øvre del

Den 06.01.2023 vart kontrakten tildelt til Hylland AS. Kontraktsummen vart kr 4 937 500 inkl. mva. I tillegg er delar av opsjonen, ein mur ved bekken i svingen, del av kontrakten. Tilleggssum for dette er kr. 426 250 inkl. mva. Samla har kommunen ei kontraktsforplikting på kr. 5 363 750 inkl. mva.

Arbeidet med øvre del er i all hovudsak ferdigstilt pr. 22.03.2023.

Nedre del

I utlysinga av anbodet vart det også bedt om ein særskilt opsjon på nedre del av Hagabakkane.

Føresetnaden for bestilling og gjennomføring av denne delen var å få avtalar med grunneigarane, politisk godkjenning og finansiering. Denne opsjonen er ikkje utløyst, og rådmannen vurderer det som uaktuelt å nyttiggjere seg denne grunna allereie påløpte kostnader. Opsjonen kan ut frå erfaring så langt stipulerast til om lag 5 MNOK inkl. mva., men dette er høgst usikre tal.

Avsett ramme og finansiering

Ifølgje kommunestyrevedtaket frå 15.09.2022 i sak 049/2022 skulle tiltaket vore finansiert og budsjettjustert hausten 2022. Dette vart delvis gjennomført med ei løyving på kr. 625 000 i kommunestyret 08.12.2022 i sak 072/2022. Løyvingssummen i sak 072/2022 tilsvara det som fram til då hadde vore nytta på prosjektet. Samla vart det nytta kr. 732 000 inkl. mva. på prosjektet i 2022. Anslått totalramme på 4,2 MNOK inkl. mva. vart ståande som prosjektet si ramme, utan å verta justert for eit meir oppdatert anslag eller høg prisvekst.

Prosjektet hadde då kontakten i vart inngått i januar 2023 ei underfinansiering på kr. 3 780 000 inkl. mva., jf. følgjande oversikt:

	Inkl. mva
Påløpte kostnader i 2022 (skogrydding, konsulentarbeid)	732 000
Inngått kontrakt med Hylland AS i januar 2023 (inkl. mur)	5 363 750
Sum finansieringsbehov	6 095 750
Budsjettert finansiering 2022 og 2023	2 750 000
Sum underfinansiering	-3 345 750

I slike prosjekt er det også pårekneleg at det under prosjekteringa kjem endringsmelding(ar) som kan føre til ekstrautgifter, jf. 18 omtala endringspunkt i dette prosjektet (vedlegg).

Det vart orientert om framdrifta i tiltaket i formannskapet i februar 2023. Økonomi og finansieringa skulle rådmannen komme tilbake til formannskapet i marsmøtet (økonomirapporteringa). Rådmannen ville då kunne gje eit meir oversiktleg bilete av økonomisk status, og det er dette som vert gjort no i denne saka.

Faktagrunnlag, problemskildring og moglege løysingar:

Utbetring av vegen starta opp den 23.01.2023. Ved denne type anbod, der det er prosjektering under bygging, er det pårekneleg at det kan komme endringar. Prosjektet har også høg risiko, sidan det er ein gammal veg og ukjente grunnforhold. Dette burde rådmannen i større grad tatt høgde for i budsjetteringa.

Endringsmeldinger

I løpet av februar 2023 vart særskilte ekstratiltak og dei økonomiske overskridingane avklart. I alt 18 endringar større og mindre endringar er avtala mellom byggherre og entreprenør. Dette var endringsbehov vurdert som nødvendige å få gjennomføra i samband med vegutbetringa. Sjølve prosjektet er mest knytt til arbeid på oppsida av vegen, medan endringstiltaka i hovudsak er utgifter å få sikre vegen mot å gli ut på nedsida.

Kostnadene for desse ekstratiltaka er pr. 24.03.2023 rekna til kr. 3 920 320 inkl. mva. I summen er det også lagt inn ein risikokostnad frå byggeleiar. Det står difor att å få målt medgått mengde masse når prosjektet er ferdig, og dermed dei eksakte kostnadane. I beste fall kan kostnaden reduserast noko, i verste fall kan det bli ein auke.

Endringane er knytt til at vegen ligg på jord, noko som ikkje var omtalt i geologisk rapport. I tillegg gjeld endringane auke i vegbreidda, for å betre tilhøva for gåande mellom utkøyrslar, meir jord over berg enn antatt og sikring for utrasing med murar på ulike punkt og betre svingradius i sving (detaljar er omtala i vedlegg).

Prosjektet er framleis under arbeid og geolog skal ha ny vurdering 27.03.2023 om eventuelle endringar i sikringsmengde. Sweco gjennomfører 3. partskontroll til kr. 150 000,- inkl. mva. Tekniske

utfordringer i prosjektet kan vere avklart når sprengingsarbeidet er ferdig, og vert difor noko ein må komme tilbake til. Alle endringar vert gjort opp etter medgåtte oppmålte mengder og ved justeringar når målebrev er avklara.

Status økonomi per 22.03.2023

Forventa samla projektkostnad	Inkl. mva
Kostnader i 2022:	
Påløpte kostnader i 2022 (skogrydding, konsulentarbeid)	732 000
Kostnader i 2023:	
Kontrakt med Hylland AS inngått i januar 2023	5 363 750
Tillegg iht endringsmeldingar etter at kontrakten vart inngått	3 920 320
Tillegg kontroll geolog – Sweco	150 000
Lyspunkt frå Eviny (montering er med i kontrakten)	420 000
Lønnskostnad kommunen sin prosjektleiar januar - juni 2023	150 000
Sum 2023	10 004 070
Sum forventa samla kostnader i 2022 og 2023	10 736 070

Kostnadene i 2022 er finansierte gjennom vedtak i kommunestyret 08.12.2022 (sak 072/2022) og i kommunerekneskapen for 2022.

Finansiering

Rådmannen tek sjølvkritikk på at auka kostnad ikkje har vore tilstrekkeleg kommunisert, og heller ikkje vorte lagt fram for handsaming i kommunestyret før no. Både prisauke, anbod og påløpte ekstrakostnader på prosjektet burde vore opplyst om før gjennomføring av prosjektet i 2023.

Internkontrollsystem for rapportering på økonomisk status og framdrift til politisk leiing har ikkje vore godt nok brukt. Dette kan verte betre gjennom rapporteringssystemet Framsikt, som kommunen har teke i bruk frå januar 2023. I Framsikt er det no også etablert rapportering for investeringsprosjekta, med faste rapporteringspunkt til rådmannen. Denne rapporten bør også gå fast som informasjon til både formannskap og kommunestyre, slik at status og eventuelle avvik vert kjent for desse organa så tidleg som mogleg.

Vurderingar og konsekvensar:

Utbetring av vegen i Hagabakkane har over lang tid vore eit ønskje frå både innbyggjarar og politisk hald. Det er svært positivt at me no får ei betre trafikkavvikling for både gåande og køyrande.

Rådmannen tek sjølvkritikk og vil arbeide for å sikre betre forståing av internkontroll samt prosjektstyring av investeringsprosjekta. Til kvart møte i formannskapet og kommunestyret skal det rapporterast på både økonomi, finansiering og framdrift på investeringsprosjekt.

For å få vurdert om vegutbetringa i øvre del av Hagabakkane kan finansierast innanfor den vedtekne budsjettamma for investeringar i 2023, ber rådmannen om å få komme tilbake til kommunestyret i første tertialrapport (juni 2023), og der leggja fram forslag til ny total kostnadsramme med tilhøyrande finansiering. Det må også verte vurdert i tertialrapporten om dette (finansieringa av prosjektet) vil påverka oppstart og gjennomføring av dei andre prosjekta som er finansierte i investeringsbudsjettet for 2023.

Konklusjon:

Tiltaket med å utbetre vegen i Hagabakkane øvre del opp til Hagabotnane vert i investeringsbudsjettet for 2023 auka til ein kostnad på inntil 10 MNOK inkl. mva. Rådmannen kjem tilbake til dette i 1. tertialrapport til kommunestyret.

